

Od redakcji

Miniony rok 2018 upłynął pod znakiem 70. rocznicy utworzenia Sekcji Muzykologów w ramach Związku Kompozytorów Polskich. Nie organizowano jednak z tej okazji szczególnie hucznych uroczystości. Jedynie podczas 47. Ogólnopolskiej Konferencji Muzykologicznej ZKP — która odbyła się w dniach 25–27 października ubiegłego roku w Instytucie Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie — zorganizowano panel poświęcony przypomnieniu historii Sekcji i najważniejszych zakresów jej długoletniej działalności. Wydarzenie to jest przyczyną wydzielenia w „Roczniku” oddzielnej sekcji, która zawiera teksty Beaty Bolesławskiej-Lewandowskiej i Iwony Lindstedt stanowiące rozszerzenie i podsumowanie podjętej w trakcie panelu problematyki. Były one także, w formie kolektywnego referatu, zaprezentowane na konferencji pt. „Musicological Societies as Intermediaries between Society, Musical Life and Academia” zorganizowanej w listopadzie 2018 roku w Utrechcie z okazji 150-lecia istnienia holenderskiego Królewskiego Towarzystwa Historii Muzyki (Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis). Właśnie wtedy to najstarsze na świecie stowarzyszenie muzykologiczne miało okazję bliżej poznać swą o 80 lat młodszą, polską „siostrę”.

Tematem przewodnim siedemnastego tomu „Polskiego Rocznika Muzykologicznego” jest ten, któremu poświęcona była wspomniana warszawska konferencja. Pod hasłem „Przeszłość w muzyce — muzyka wobec tradycji” kryją się zatem dociekania zróżnicowanej grupy autorów związane z jednej strony z poszukiwaniem i analizowaniem różnych form obecności muzyki przeszłości w kulturze wszystkich muzycznych epok, a z drugiej — z badaniem relacji muzyki do tradycji reprezentowanej przez rozmaite gatunki muzyczne, ośrodki i regiony czy grupy społeczne. W pierwszej części niniejszego tomu odnaleźć można dziewięć tego typu badawczych zbliżeń.

Rozpoczyna ją artykuł Katarzyny Korpany poświęcony spojrzeniu pionierów naukowej historiografii muzycznej (działających u schyłku XVIII wieku Charlesa Burneya i Johanna Nicolausa Forkela) na muzykę renesansu, reprezentowaną w szczególności przez twórczość Josquina des

Prez. Małgorzata Lisecka zajmuje się natomiast sposobem rozumienia muzyki dawnej oraz recepcją XVII-wiecznej opery barokowej (*dramma per musica i tragédie lyrique*) w trzech traktatach muzycznych z drugiej połowy XVIII stulecia powstałych w Anglii, Francji i we Włoszech. W tekście Hanny Winiszewskiej znajdziemy z kolei refleksję na temat XVIII-wiecznej twórczości dedykowanej, która usytuowana zostaje w szerokim kontekście społecznym tej epoki i uchwycona przez pryzmat rozmaitych praktyk i strategii. Następny tekst dotyczy powstałej w 1839 roku VI *Symfonii* Louisa Spohra, zwanej „Historyczną”, która stanowi swoisty przegląd teraźniejszych i przeszłych stylów muzycznych, dając szczególnie, twórcze świadectwo ówczesnego pojmowania periodyzacji muzyki XVIII i XIX stulecia. Ryszard Daniel Golianek konfrontuje ową wynikającą z dzieła propozycję z równoległymi czasowo ujęciami niemieckich historyków muzyki.

Wraz z artykułem Anny Granat-Janki przenosimy się w XX stulecie, by śledzić kwestię recepcji twórczości i estetycznych poglądów Karola Szymanowskiego w środowisku kompozytorów wrocławskich. Zostaje ona opisana w procesie przemian uwarunkowanych czynnikami historycznymi i społeczno-politycznymi oraz w perspektywie generacyjnej. Iwona Świdnicka mierzy się z kolei z *Antithetonami* Krzysztofa Baculewskiego, analizując, w jaki sposób i za pomocą jakich środków w twórczości kompozytorskiej z przełomu XX i XXI stulecia przejawiać się może fascynacja muzyką przeszłości (tu: barokową). Wreszcie następuje tekst Agnieszki Draus, który dotyczy problemu bardzo aktualnego — dotyczy bowiem sposobów i sensów wykorzystywania w muzyce naszych czasów, tworzonej przez tzw. pokolenie cyfrowych tubylców, materiału z muzycznej przeszłości.

Dwa ostatnie artykuły zebrane w zasadniczej części niniejszego tomu odsyłają do najszerszego zakresu problematyki badawczej implikowanej tytułem minionej muzykologicznej konferencji. Weronika Grozdew-Kołaćńska śledzi obecność kategorii „klasyczości” w ludowym śpiewie tradycyjnym, zwracając uwagę zarówno na jej proponowane przez badaczy profile, jak też na obecne w sferze praktyki wykonawczej kryteria, natomiast Krzysztof Cyran z perspektywy własnych doświadczeń pedagogicznych i układu treści w podręczniku Jacka Targosza bada związki sposobów nauczania harmonii z problematyką historyczno-muzyczną.

Dział *Varia* niniejszego „Rocznika” reprezentują dwa artykuły dotyczące prowadzonych współcześnie w Polsce badań historyczno-muzycznych. W pierwszym z nich Krzysztof Rottermund zajmuje się dziejami wytwórczości instrumentów muzycznych na przykładzie działalności związanej z Lęborkiem i przede wszystkim Gdańskiem rodziny Lipczyńskich. W drugim natomiast Mateusz Melski, opierając się przede wszystkim na źródłach prasowych, koncentruje się na historii recepcji twórczości Artura Honeggera w międzywojennej Polsce.

Tegoroczny tom zamyka tekst Magdaleny Tomsiańskiej, w którym zawarte są uzupełnienia i poprawki do opublikowanego w „Polskim Roczniku Muzykologicznym” z 2012 roku artykułu (wraz z katalogiem) na temat gdańskiej tabulatury lutniowej D-B Danzig 4022 z początku XVII wieku.

Oddając „Rocznik” 2019 w ręce Czytelników życzymy satysfakcjonującej i owocnej lektury.

Iwona Lindstedt, redaktor naczelna

Editorial

Last year, 2018, was marked by the 70th anniversary of the establishment of the Musicological Section in the Polish Composers' Union. However, there were no grand celebrations, only a panel discussion—organised during the 47th National Musicological conference of the PCU held on 25–27 October at the Institute of Art, Polish Academy of Sciences in Warsaw—devoted to the history of the Section and its most important activities over the years. The event is the reason behind a separate section in *Rocznik*, featuring articles by Beata Bolesławska-Lewandowska and Iwona Lindstedt, who expand on and sum up topics discussed during the panel. They were also presented, in the form of a collective paper, during the conference “Musicological Societies as Intermediaries between Society, Musical Life and Academia” organised in November 2018 in Utrecht to mark the 150th anniversary of the Royal Society for Music History of The Netherlands (Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis). During the conference, this oldest musicological society in the world had an opportunity to get to know its 80-year-younger Polish “sister.”

The main theme of the seventeenth volume of *Polski Rocznik Muzykologiczny* is the theme of the Warsaw mentioned above conference. Thus the slogan “The past in music—music and tradition” refers to analyses by a varied group of authors, discussions relating on the one hand to various forms of the presence of music of the past in the culture of all musical periods, and on the other—to research into the relations between music and tradition represented by various musical genres, centres, regions or social groups. In the first part of the present volume, we will find nine such scholarly insights.

The part begins with an article by Katarzyna Korpanty devoted to the view of the pioneers of music historiography (Charles Burney and Johann Nicolaus Forkel active in the late eighteenth century) on the music of the Renaissance, represented in particular by the oeuvre of Josquin des Prez. Małgorzata Lisecka explores the ways of understanding early music and reception of seventeenth-century Baroque opera (*dramma per musica*

and *tragédie lyrique*) in three musical treatises from the second half of the seventeenth century written in England, France, and Italy. In Hanna Winiszewska's article, we will find reflections on eighteenth-century dedicated works, which are placed in a broad social context of the period and analysed concerning various practices and strategies. The following article focuses on Louis Spohr's 1839 *Symphony No. 6*, known as "Historical," which is an overview of sorts of past and present musical styles, providing a unique creative insight into the periodisation of the music of the eighteenth and nineteenth centuries. Ryszard Daniel Golianek confronts this proposal, derived from the musical oeuvre, with approaches of German music historians from the period.

With Anna Granat-Janki's article, we are transported into the twentieth century to follow the reception of the oeuvre and aesthetic views of Karol Szymanowski among Wrocław composers. It is described in the context of transformations determined by historical and socio-political factors as we as generational perspective. Iwona Świdnicka tackles Krzysztof Baculewski's *Antithetons*, analysing how and through what compositional means from the turn of the twenty-first-century fascination with the music of the past (here: Baroque music) can be manifested. Finally, we have an article by Agnieszka Draus, who touches upon a significant problem—ways and senses of using material from the musical past in the music of our day created by the so-called digital natives.

The last two articles in the main part of the volume refer to the broadest scope of research problems implied by the title of the musicological conference in question. Weronika Grozdew-Kołacińska follows the presence of the category of "classicalness" in traditional folk singing, pointing to its profiles proposed by music scholars as well as to the criteria present in the sphere of performance practice. Krzysztof Cyran, drawing on his own pedagogical experience and analysis of the content of Jacek Targosz's textbook, explores the links between the teaching of harmony and historical-musical topics.

The Varia section of this issue of *Rocznik* contains two articles dealing with research into the history of music conducted in Poland today. In the first article, Krzysztof Rottermund explores the history of musical

instrument making, using as his examples the activity of the Lipczinsky family from Lębork and Gdańsk. In the following article, Mateusz Melski, drawing primarily on press sources, focuses on the history of the reception of Arthur Honegger's oeuvre in inter-war Poland.

The volume ends with Magdalena Tomsieńska's article providing additions and corrections to the article, published in *Polski Rocznik Muzykologiczny* in 2012 (with a catalogue), on the Gdańsk lute tablature D-B 4022 from the early seventeenth century.

Wishing you a satisfying and fruitful reading experience with the 2019 volume of *Polski Rocznik Muzykologiczny*.

Iwona Lindstedt, Editor-in-chief